

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0540077 Brommö Skärgård

EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingssmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsvårdsstyrelsen - www.svo.se - Telefon 033-17 73 30 vx. - E-post: svs@svsvg.svo.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten

Sara Backéus

BEVARANDEPLAN

Diarienummer:

Fastställd

511-20370-2005

2005-08-15

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540077 Brommö Skärgård

Kommun: Mariestad Områdets totala areal: 1260 ha

Områdestyp: pSCI Biogeografisk region: Boreal

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

- 3130 - Oligo-mesotrofa sjöar med strandpryl, braxengräslig vegetation på exponerade stränder
- 6430 - Högörtssamhällen
- 8230 - Pionjärvegetation på silikatrika bergytter
- 9010 - Västlig taiga*
- 1106 - Lax (i sötvatten)
- 1130 - Asp
- 1149 - Nissöga
- 1163 - Stensimpa

Bevarandeplanen behöver uppdateras!

Enligt nuvarande kunskap om området vet vi att

även följande naturtyper och arter finns:

7140 - Öppna mossar och kärr

9080 - Lövsumpskog

A002 - Storlom

A081 - Brun kärrhök

A094 - Fiskgjuse

A193 - Fisktärna

A194 - Silvertärna

följande naturtyper inte finns eller inte har naturtypsstatus:

6430 - Högörtängar

Utvecklingsmark till ytterligare naturtyper kan finnas. Detta är viktigt att ta hänsyn till.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Det främsta syftet är att bevara den gamla tallskogen, de grunda vattenmiljöerna och hållmarkerna med tillhörande arter.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i december 1995.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Brommö skärgård omfattar västra delen av Brommö samt Hovden med omkringliggande mindre öar och skär väster om Brommö. Området utgörs av en förhållandevis oexploaterad mosaik av mark- och vattenmiljöer.

Brommö skärgård höjer sig lite över Vänerns yta. Berggrunden består framför allt av gnejs och den täcks av moränavlagningar. Området domineras av tallskog på oftast magra, bergiga eller

sandiga marker. Enstaka tallar har en ålder på 350 år men mer normalt ligger åldern på 150-200 år. På de mindre öarna och skären dominerar hållmarkstallskog och på de större öarna är tallskog av gräsristyp vanlig. De små skären är ofta kala.

Strandzonerna består till huvudsak av klippiga stränder men även välutvecklade klapperstensfält, sandstränder och flygsanddyner sätter sin prägel på strandområdena.

Flygsandfälten är de största i Vänerområdet. Sällsynta arter som ryl och skogsknipprot har noterats på sanddynerna. I de skyddade vikarna och i de grundare områdena dominerar bladvass. På flera ställen i området har förekomst av de rödlistade arterna granspira, ljungögontröst och dvärglin tidigare noterats.

Fågellivet är mycket rikt och det finns värdefulla häckningslokaler för flera skyddsvärda arter i området, bland annat nattskär, fiskgjuse och storlom. De äldre tallarna i strandzonen är viktiga potentiella boträd åt stora rovfåglar. En annan värdefull art som regelbundet häckar i området är fisktärna.

De grunda vattenmiljöerna och våtmarkerna mellan Brommö och Hovden är klassade som våtmarksområden med särskilt höga naturvärden.

På huvudön Brommö finns ett jordbruk samt ett femtontal fritidshus. Bebyggelsen är dock koncentrerad till de östra och sydligast delarna och Natura 2000-området saknar helt bebyggelse. En färja går över till Brommö, men biltrafik är inte tillåten. Friluftslivet i området är mycket aktivt, framför allt under sommaren då öarna besöks flitigt av båtburna turister och turister som kommer över till Brommö med färjan. Det är främst de många badstränderna och naturhamnarna som utnyttjas.

Bevarandemål

Området ska bestå av en orörd skärgårdsmiljö med äldre tallskog, grunda vattenmiljöer och ett rikt fågelliv.

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförts. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter. Uppgifter inom parantes är preliminära och kan komma att ändras.

Markägareförhållanden

Statligt

Vad kan påverka negativt

Faktorer som skulle kunna påverka områdets naturvärden negativt är:

- ett omfattande rörligt friluftsliv som kan störa fågellivet, exempelvis buller och vågsvall från fritidsbåtar och vattenskotrar.
- igenväxning av fågelskär kan missgynna sjöfåglar som är beroende av kala skär för sin häckning.
- igenväxning av grunda vikar kan, bland annat, missgynna fisk som leker på grunda områden och insekter som lever på öppna, solbelysta sandstränder.
- skogsbruk som kan hota framför allt den äldre tallskogen och den strandnära skogen.

Åtgärder som regleras av föreskrifterna för reservat och naturvårdsområde:

- exploatering, t.ex. anläggande av brygga, väg eller uppförande av ny byggnad.
- schackning, upplag, täktverksamhet etc.

Ytterligare åtgärder som kan påverka negativt finns beskrivna under respektive naturtyp och art.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Skydd

Området är skyddat som naturreservat och naturvårdsområde. Det är klassat som riksintresse för naturvård och friluftsliv. Inom området finns flera fågelskyddsområden. Området omfattas dessutom av strandskydd.

En utvidgning av reservatet är planerad och den äldre och värdefulla skogen kommer då att skyddas bättre.

Skötsel

Arbete pågår med att ta fram en ny skötselplan för området. De åtgärder som finns beskrivna under respektive naturtyp och art är förslag på åtgärder som skulle kunna gynna naturtypen/arten.

Följande åtgärder skulle kunna gynna fågellivet i området:

- kanalisering av friluftslivet förbi kända häckningsplatser för störningskänsliga arter. Detta skulle kunna ske med s.k. vädjandeskyltar.
- hastighetsbegränsning för båttrafik inom grunda områden.
- röjning av fågelskär vid behov.
- fågelskärsinventering i Vänern bör fortsätta att genomföras årligen. Inventeringen kan användas i uppföljningssammanhang.

Bevarandestatus

Bevarandestatusen för de enskilda naturtyperna och arterna är beskriven under respektive naturtyp/art.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovsvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåtts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Skötselplan för naturreservatet Brommö skärgård. Beslut 1987-04-27.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Skötselplan för naturvårdsområdet Västra Brommö. Beslut 1987-04-27.

Eriksson, Anders, 1977: Inventering av fågelfaunan i Brommöområdet. Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Meddelande 5/77.

Liedman, Bodil, 1977: Naturinventering av Bronnrnöornrådet. Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Meddelande 12/77

Lindqvist, Mats & Helsing, Daniel, 2002: Natur- och friluftsvärden i Kalvö och Bronnrnö skärgårdar. GF Konsult.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1991: Våtmarker i Skaraborgs län. Del2. Medd. 2/91.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

3130 Oligo-mesotrofa sjöar med strandpryl, braxengräs eller annuell vegetation på exponerade stränder

Beskrivning: Till naturtypen räknas den del av Vänern som ingår i området. I de skyddade vikarna och i de grunda områdena dominerar bladvass, som sedan 1960-talet sprider ut sig i stora bälten. I vassområden finner man även stor igelknopp, svalting, säv, kärrsilja och olika starrarter. Dessutom finns braxengräs, hårslinga, gäddnate och dybläddra.

Generellt beskrivs naturtypen som näringsfattiga eller svagt näringsrika sjöar med grunda, ibland betespräglade stränder. Vegetationen består av akvatiska arter som strandpryl och braxengräs samt av annueller på blottlagda strandzoner.

Naturtypen är känslig för:

- onaturliga vattenståndsfluktuationer
- näringstillförsel
- onaturlig sänkning av sjöns pH
- tillförsel av humus och partiklar (grumlande ämnen)
- ingrepp i strandskog och strandvåtmark

Bevarandemål: Areal
-Arealen av naturtypen ska vara minst x (1084) hektar.

Struktur och funktion

- Medelvärde för totalfosforhalten får högst vara 25 µg/l (tillståndsklass 2).
- pH-värdet får inte vara lägre än 6,2 (Tillståndsklass 3).
- Vattenfärgen får högst ha en absorbans på 0,12 Abs f400/5 eller ett färgtal på högst 60mgPt/l (Tillståndsklass 3).
- Siktdjupet ska vara större än 3 meter.
- Vass och flytbladsvegetation får högst täcka x % av vattenytan.
- Vattenståndsvariationerna skall uppfylla god ekologisk status, vilket motsvarar minst indikatorvärde 2 enligt System aqua (långtidsreglering <1 m)

Typiska arter

- Förekomsten av typiska kärlväxtarter ska bibehållas eller öka. Därför ska minst 2 av de typiska kärlväxtarterna x, y och z förekomma i minst x % av provytorna.

Negativ påverkan: Faktorer som skulle kunna påverka områdets naturvärden negativt är:

- igenväxning av grunda vikar.
- stor tillförsel av näringsämnen och bekämpningsmedel, t ex genom intensivt jordbruk i sjöns och tillflödenas närområden.
- ökad belastning av humusämnen, grumling och igenslamning av bottenvegetation och grunda bottenar, t ex genom skogsbruk i tillrinningsområdet och i strandskog.

Ytterligare faktorer som kan påverka negativt beskrivs för området som helhet.

Bevarandeåtgärder: En åtgärd som skulle kunna gynna naturtypen i området är slåtter av vass i grunda, igenväxta vikar. Mariestads kommun har under 2003 utfört vassslåtter i sundet mellan Brommö och Hovden (vid Rukehamn). Ytterligare slåtter kommer att genomföras under 2005-2007, då även vid Svinehusviken och i Lindökroksviken. Stora vassområden finns även i norra delen av sundet mellan Brommö och Hovden. Dessa är viktiga för fågellivet och bör lämnas orörda.

Se även området som helhet.

Bevarandestatus: Avvakta basinventering

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6430 Högörtssamhällen

Beskrivning: Det är oklart om naturtypen finns i området. Det kan i så fall vara strandzonsvegetationen som menas.

Naturtypen beskrivs generellt som ofta näringsrika högörtssamhällen i såväl höglänt som låglänt terräng. Typen uppträder i regel som en igenväxningsfas av en frisk-fuktig betesmark, där hävden avstannat. Den typ som finns representerad i detta område är fuktiga och näringsrika högörtssamhällen i kantzoner, längs vattendrag, i betesmarker och i skogsbyn.

Naturtypen är känslig för:

- ytterligare igenväxning
 - näringstillförsel
 - konkurrens från för naturtypen främmande arter
 - störning av hydrologiska förhållanden
 - påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna
 - markexploatering
-

Bevarandemål: Areal
-Arealen högörtssamhällen ska vara minst x (38) hektar.

Struktur och funktion

- Minst x hektar ska ha en öppen struktur.
- Krontäckning av träd och buskar får högst vara x (10) %.

Typiska arter

- Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxtarterna a, b, c etc. ska förekomma i minst x % av provytorna.
 - Förekomsten av typiska landmollusker ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska landmolluskarerna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av transekterna.
-

Negativ påverkan: Faktorer som skulle kunna påverka områdets naturvärden negativt är:
- dikning.
- insädd av för området främmande arter.
- gödsling.

Ytterligare faktorer som kan påverka negativt beskrivs för området som helhet.

Bevarandeåtgärder: Åtgärder som skulle kunna gynna naturtypen:
- röjning av igenväxningsvegetation vid behov.
- utredning om naturtypens utbredning i området och dess eventuella hävdhistorik.

Se även området som helhet.

Bevarandestatus: Avvakta basinventering.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

8230 Pionjärvegetation på silikatrika bergytor

Beskrivning: I Brommö Skärgård utgörs naturtypen av fågelskär, klipphöllar i strandzonen samt höllmarker i skogsmiljö. Arter som bergglim, bergssyra, styvmorsviol, fårsvingel, jungfrulin samt olika sedum-arter är vanliga på höllmarkerna. Andra arter som förekommer på höllmarkerna är olika navellavar samt tuschlav.

Generellt sett beskrivs naturtypen som tidvis mycket torra, silikatrika bergytor med pionjärvegetation som domineras av fetbladsväxter, mossor och lavar. Typen är i regel beroende av hävd. I strandzonerna är ishyvling ett sätt att hålla naturtypen öppen. Naturtypen är känslig för igenväxning, näringstillförsel samt markexploatering och förändrad markanvändning.

Bevarandemål: Areal
-Arealen pionjärvegetation på silikatrika bergytor ska vara minst x (25) hektar.

Struktur och funktion
-Träd- och busktäckningen ska understiga x (5) %.
-Minst 95 % av arealen ska vara fri från igenväxningsvegetation varje år vid vegetationsperioden slut.

Typiska arter
-Förekomsten och täckningsgraden av typiska lavar och kärlväxter ska bibehållas eller öka, dvs det ska finnas minst x st av de typiska arterna i minst y av provytorna.

Negativ påverkan: Faktorer som skulle kunna påverka områdets naturvärden negativt är:
- igenväxning av fågelskär och klippstränder.
- gödsling.
- eldning utanför iordningsställda eldplatser kan skada höllarna.
- ökad förnabildning och igenväxning av markerna runt om kan på sikt leda till överväxning av höllmarkerna i skogsmark.

Ytterligare faktorer som kan påverka negativt beskrivs för området som helhet.

Bevarandeåtgärder: Åtgärder som skulle kunna gynna naturtypen:
- röjning av igenväxningsvegetation vid behov.
- vid behov kan eldstäder behöva ställas iordning. Detta på platser där risken för skador på höllarna pga otillåten eldning bedöms vara stor, t ex i anslutning till de större badstränderna.

Se även området som helhet.

Bevarandestatus: Avvakta basinventering

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9010 Västlig taiga*

Beskrivning: Västlig taiga är det samma som naturskog eller naturskogsartad skog. I strandzonerna och på de mindre öarna finns tallskog av hög ålder. Normalt ligger åldern på 150-200 år men enstaka träd är upp mot 350 år. De flesta mindre öarna är orörda av modernt och rationellt skogsbruk. Enstaka öar har spår efter gallringar eller vedhuggning. Delar av skogen kan ha använts som utmarksbete i historisk tid. Tallarna påverkas av vind i stor utsträckning och kan även stå i solexponerade lägen, särskilt i strandzonerna. Solbelysta tallar kan ha stor betydelse för exempelvis sällsynta skalbaggar och andra insekter.

Generellt är naturtypen beroende att skogen får behålla sin naturliga artsammansättning, åldersvariation och ekologiska funktion. Naturtypen är känslig för bruten skoglig kontinuitet, påtagliga minskningar av populationerna hos de typiska arterna samt markexploatering och förändrad markanvändning.

Bevarandemål: Areal
-Arealen västlig taiga ska vara minst x (13) ha varav arealen tallskog (där tall utgör mer än 70 % av virkesförrådet) ska vara minst x ha.

Struktur och funktion

-Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död ved/levande ved ska vara minst 1/5.)

-Träd av utländskt ursprung (t.ex. contortatall och olika ädelgranar) får inte finnas i området.

-Förnygring av tall ska finnas, i undergrupp tallskog av lingonris-typ, med minst x stammar över 1 m höjd och stammar högre än 2 m höjd av sälg, rönn och asp i mer än x (80) % av provytorna.

Typiska arter

-Minst x av de typiska lavarerna ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Minst x av de typiska kärlväxterna a, b, c, etc. ska förekomma i minst x % av provytorna.

Negativ påverkan: Faktorer som skulle kunna påverka områdets naturvärden negativt är:

- olika former av produktionsinriktat skogsbruk.
- sur nederbörd kan påverka förutsättningarna negativt för många arter.
- uteblivet bete eller brist på bränder kan leda till tillväxt av humuslagret med efterföljande vegetationsförändringar.
- kvävenedfall kan skapa eutrofiering, med negativa effekter på lavar m.m.
- graninvandring i talldominerade miljöer.
- dålig förnygring av tall.

Ytterligare faktorer som kan påverka negativt beskrivs för området som helhet.

Bevarandeåtgärder: Åtgärder för att gynna tallförnygring kan behövas. Detta skulle kunna ske genom t ex bete där tramp från djuren håller ner förnaskiktet, plockhuggning av gran eller genom naturvårdsbränning. Dessa åtgärder kan även leda till att vegetationsförändringar uteblir. Borttagning av invandrande gran i talldominerade miljöer kan också komma att behövas.

Se även området som helhet.

Bevarandestatus: Avvakta basinventering

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

1106 Lax (i sötvatten); *Salmo salar*

<i>Beskrivning:</i>	<p>Då området i huvudsak består av grunda vattenområden är det tveksamt om det är relevant för laxens bestånd i Väneren.</p> <p>Laxen måste ha tillgång till outbyggda vattendrag där ut- och uppvandring inte hindras och i dessa vattendrag måste dessutom lämpliga lek- och uppväxtområden finnas. Tillräckligt god vattenkvalitet krävs beträffande pH, miljögifter och närsalter, både i vattendragen och havet.</p> <p>Arten är känslig för vandringshinder, avsaknad av lämpliga lek- och uppväxtområden, låga syrehalter, uttorkning, genetisk utarmning samt sjukdomar</p>
<i>Bevarandemål:</i>	<p>Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö. Arten kan komma att utgå.</p>
<i>Negativ påverkan:</i>	<p>Arten kan komma att utgå.</p>
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	<p>Arten kan komma att utgå.</p>
<i>Bevarandestatus:</i>	<p>Arten kan komma att utgå.</p>
<i>Uppföljning:</i>	<p>Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare</p>

113_ Asp; *Aspius aspius*

<i>Beskrivning:</i>	<p>Då området i huvudsak består av grunda vattenområden är det tveksamt om det är relevant för aspens bestånd i Väneren.</p> <p>I de sjöar där aspen lever (oligotrofa och mesotrofa) uppträder den ofta pelagiskt, dvs i den fria vattenmassan. Den lever såväl i ytskiktet som på relativt stora djup. Som ung lever aspen huvudsakligen på djurplankton, insektslarver och kräftdjur och som vuxen på fiskföda, mört, löja, nors etc. Arten lever i system av sjöar och vattendrag och kräver kontakt dem emellan för sin spridning.</p> <p>Arten är känslig för isolering av delpopulationer, vandringshinder samt avsaknad av lämpliga lek- och uppväxtområden.</p>
<i>Bevarandemål:</i>	<p>Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö. Arten kan komma att utgå.</p>
<i>Negativ påverkan:</i>	<p>Arten kan komma att utgå.</p>
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	<p>Arten kan komma att utgå.</p>
<i>Bevarandestatus:</i>	<p>Arten kan komma att utgå.</p>
<i>Uppföljning:</i>	<p>Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare</p>

1149 Nissöga; *Cobitis taenia*

<i>Beskrivning:</i>	<p>Det är oklart om området är av betydelse för arten men då nissöga lever på sand- eller mjukbottnar i grunda vatten finns potentiell livsmiljö i området.</p> <p>Lämpliga bottenar är viktiga för nissögat som utnyttjar botten för att gömma sig från rovfisk och för att inta föda. Födan utgörs särskilt av ryggradslösa djur som silas ut ur bottenstratum eller plockas från botten, men även av detritus av viss partikelstorlek. Arten är skymningsaktiv och söker då föda på botten, men uppehåller sig dagtid nedgrävd i bottenstratum. Nissögat kan genom tarmandning utnyttja atmosfäriskt syre och tolererar lägre syrehalter i vattnet än grölingen. De svenska lokalerna är företrädesvis eutrofierade slättlandsjöar. Leken sker i maj-juni och äggen läggs på botten eller inne bland vegetationen.</p> <p>Arten är känslig för störning av de ursprungliga miljöförhållandena i klarvattensjöar med sandbotten, försämrade syreförhållanden i bottenarna, utsättning av främmande fiskarter i vatten med nissöga som kan leda till att bestånd slås ut samt exploatering i anslutning till de lokaler som hyser nissöga.</p>
<i>Bevarandemål:</i>	Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.
<i>Negativ påverkan:</i>	<p>Åtgärder som kan påverka nissöga negativt är: -kunskapsbrist om arten i området</p> <p>Ytterligare faktorer som kan påverka arten negativt beskrivs för naturtyp 3130. Faktorer som kan påverka området negativt beskrivs för området som helhet.</p>
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	<p>Inventering av artens förekomst i området kan behövas.</p> <p>Ytterligare åtgärder som kan gynna arten beskrivs för naturtyp 3130. Se även området som helhet.</p>
<i>Bevarandestatus:</i>	Avvakta basinventering
<i>Uppföljning:</i>	Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

1163 Stensimpa; *Cottus gobio*

<i>Beskrivning:</i>	<p>Det är oklart om området är av betydelse för arten men då stensimpan lever stationärt under stenar och grus i grunt vatten i sjöar, bäckar, älvar och bräckt vatten kan lämpliga livsmiljöer för arten finnas i området. Arten vill ha klara och syrerika vatten. Födan utgörs av dagsländor- och mygglarver, maskar och kräftdjur.</p> <p>Arten är känslig för försurande ämnen.</p>
<i>Bevarandemål:</i>	Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.

<i>Negativ påverkan:</i>	Åtgärder som kan påverka stensimpa negativt är: -kunskapsbrist om arten i området Ytterligare faktorer som kan påverka arten negativt beskrivs för naturtyp 3130. Faktorer som kan påverka området negativt beskrivs för området som helhet.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Inventering av artens förekomst i området kan behövas. Ytterligare åtgärder som kan gynna arten beskrivs för naturtyp 3130. Se även området som helhet.
<i>Bevarandestatus:</i>	Avvakta basinventering
<i>Uppföljning:</i>	Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare
